

SPREJETA BESEDILA

P9_TA(2020)0137

Protokol o izvajanju Sporazuma o partnerstvu v ribiškem sektorju med EU in Gvinejo Bissau (2019–2024) (resolucija)

Nezakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 18. junija 2020 o osnutku sklepa Sveta o sklenitvi Protokola o izvajanju Sporazuma o partnerstvu v ribiškem sektorju med Evropsko skupnostjo in Republiko Gvinejo Bissau (2019–2024) (08928/2019 – C9-0011/2019 – 2019/0090M(NLE))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju osnutka sklepa Sveta (08928/2019),
- ob upoštevanju sklenitve Protokola o izvajanju Sporazuma o partnerstvu v ribiškem sektorju med Evropsko skupnostjo in Republiko Gvinejo Bissau (08894/2019) (v nadaljnjem besedilu: Protokol),
- ob upoštevanju prošnje za odobritev, ki jo je Svet podal v skladu s členom 43, točko (a)(v) drugega pododstavka člena 218(6) in členom 218(7) Pogodbe o delovanju Evropske unije (C9-0011/2019),
- ob upoštevanju člena 31(4) Uredbe (EU) št. 1380/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o skupni ribiški politiki in o spremembi uredb Sveta (ES) št. 1954/2003 in (ES) št. 1224/2009 ter razveljavitvi uredb Sveta (ES) št. 2371/2002 in (ES) št. 639/2004 ter Sklepa Sveta 2004/585/ES (skupna ribiška politika)¹,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. aprila 2016 o skupnih pravilih za izvajanje zunanje razsežnosti skupne ribiške politike, vključno s sporazumi o ribištvu²,
- ob upoštevanju svoje zakonodajne resolucije z dne 18. junija 2020³ o osnutku sklepa,
- ob upoštevanju člena 105(2) Poslovnika,
- ob upoštevanju mnenja Odbora za razvoj,
- ob upoštevanju poročila Odbora za ribištvo (A9-0013/2020),

¹ UL L 354, 28.12.2013, str. 22.

² UL C 58, 15.2.2018, str. 93.

³ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0136.

- A. ker je splošni cilj sporazuma o partnerstvu o trajnostnem ribištvu med EU in Gvinejo Bissau povečati sodelovanje na področju ribištva med EU in Gvinejo Bissau, kar je v interesu obeh strani, in sicer s spodbujanjem trajnostne ribiške politike ter preudarnega in trajnostnega izkoriščanja ribolovnih virov na ribolovnem območju Gvineje Bissau, pa tudi z razvojem tamkajšnjega ribiškega sektorja in modrega gospodarstva;
- B. ker uporaba ribolovnih možnosti pod prejšnjim sporazumom o partnerstvu o trajnostnem ribištvu na splošno velja za zadovoljivo;
- C. ker je sporazum o partnerstvu o trajnostnem ribištvu med EU in Gvinejo Bissau eden od pomembnejših tovrstnih sporazumov, ki jih je EU sklenila s tretjimi državami, saj je trenutno tretji najpomembnejši glede na višino vključenih sredstev, njegova prednost pa je tudi to, da je le eden od treh sporazumov, ki omogočajo dostop do mešanega ribolova;
- D. ker ribištvo v Gvineji Bissau zanemarljivo malo prispeva k blaginji države (3,5 % BDP v letu 2015), čeprav bodo sredstva, ki jih bo država prejela v okviru tega sporazuma kot finančno nadomestilo za dostop do virov, znatno prispevala k njenim nacionalnim javnim financam;
- E. ker se je finančni prispevek EU v primerjavi s prejšnjim protokolom povečal, in sicer se je letni znesek za dostop do ribolovnih virov z 9 milijonov EUR na leto povečal na 11,6 milijona EUR na leto, znesek podpore EU za sektorske ribiške politike Gvineje Bissau pa se je s 3 milijonov EUR povečal na 4 milijone EUR;
- F. ker bodo ribolovne možnosti v obdobju, ki ga pokriva Protokol, opredeljene na dva različna načina: v prvih dveh letih ribolovni napor (merjen po bruto registrski tonaži), v zadnjih treh letih pa celotni dovoljeni ulov (v tonah); ker bi morali ta prehod v prvih dveh letih veljavnosti Protokola spremljati uvedba elektronskega sistema poročanja o ulovu (ERS) in obdelava podatkov o ulovu;
- G. ker so odobrene ribolovne možnosti za ladjevje EU v prvem obdobju, ki ga pokriva Protokol, naslednje: 3700 BRT za zamrzovalna plovila z vlečno mrežo za ribolov kozic, 3500 BRT za zamrzovalna plovila z vlečno mrežo za ribolov rib kostnic in glavonožcev ter 15 000 BRT za plovila z vlečno mrežo za ribolov malih pelagičnih rib, 28 zamrzovalnih plovil za ribolov tuna s potegalko in plovil s parangalom in 13 plovil za ribolov tuna z ribiškimi palicami in parangali; ker so odobrene ribolovne možnosti za ladjevje EU v drugem obdobju, ki ga pokriva Protokol, naslednje: 2500 ton za zamrzovalna plovila z vlečno mrežo za ribolov kozic, 11 000 ton za zamrzovalna plovila z vlečno mrežo za ribolov rib kostnic, 1500 ton za zamrzovalna plovila z vlečno mrežo za ribolov glavonožcev ter 18 000 ton za plovila z vlečno mrežo za ribolov malih pelagičnih rib, 28 zamrzovalnih plovil za ribolov tuna s potegalko in plovil s parangalom in 13 plovil za ribolov tuna z ribiškimi palicami in parangali;
- H. ker je bil prvi sporazum med Evropsko gospodarsko skupnostjo in Gvinejo Bissau sklenjen leta 1980; ker je 23. novembra 2017 prenehal veljati prejšnji protokol k Sporazumu; ker se del teh sporazumov, namenjen razvojnemu sodelovanju (na primer sektorska podpora), globalno ni bil dovolj uspešen; ker je vseeno bil dosežen napredek pri spremljanju, upravljanju in nadziranju ribolova, zmogljivosti sanitarnih inšpekcij in sodelovanju Gvineje Bissau v regionalnih organih za ribištvo; ker je treba okrepiti sektorsko sodelovanje, da se bodo lokalni ribiški sektor in z njim povezana industrija in

dejavnosti bolj razvili ter bo v Gvineji Bissau ostalo več dodane vrednosti, nastale z izkoriščanjem njenih naravnih virov;

- I. ker je treba za razvoj ribiškega sektorja Gvineje Bissau vzpostaviti osnovno infrastrukturo, kot so pristanišča, mesta iztovarjanja, skladišča in predelovalni obrati, ki jih še vedno ni, da se bodo ribe, ulovljene v njenih vodah, v večji meri tam tudi iztovorile;
- J. ker se bo leta 2021 začela izvajati pobuda OZN za desetletje oceanskih znanosti za trajnostni razvoj (2021–2030); ker je treba tretje države spodbuditi, da prevzamejo ključno vlogo pri pridobivanju znanja;
- K. ker EU že mnoga leta prepoveduje trgovino z ribiškimi proizvodi iz Gvineje Bissau, saj država ni zmožna izpolnjevati fitosanitarnih ukrepov, ki jih zahteva EU; ker je zamuda pri postopku certificiranja analiznega laboratorija (CIPA) glavna ovira za izvoz ribiških proizvodov iz Gvineje Bissau v EU; ker gvinejski organi in Komisija sodelujejo v postopku certificiranja, da bi odpravili prepoved;
- L. ker je treba zagotoviti, da bo več dodane vrednosti, nastale z izkoriščanjem ribolovnih virov na gvinejskih ribolovnih območjih, ostalo v državi;
- M. ker je v Gvineji Bissau malo neposrednega zaposlovanja v ribiškem sektorju, tudi ko gre za zaposlovanje lokalnih članov posadke plovil (trenutno je na teh plovilih manj delovnih mest kot pri sklenitvi prejšnjega protokola) ali žensk, katerih preživetje in zaposlitev sta odvisna od ribiškega sektorja;
- N. ker je treba na ladjevju EU zaposliti precej več pomorščakov kot pri prejšnjem protokolu; ker morajo lastniki plovil iz EU dodatno zaposliti gvinejske pomorščake; ker morajo organi Gvineje Bissau pripraviti okvirni seznam kvalificiranih pomorščakov, ki se lahko zaposlijo na plovilih EU, in ga posodabljati;
- O. ker je bil v boju proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu v teritorialnih vodah Gvineje Bissau dosežen napredek zaradi boljših metod nadzora v gvinejski izključni ekonomski coni, in sicer na področju FISCAP (inšpekcija in nadzor ribolovnih dejavnosti), ki vključuje enote opazovalcev in hitra patroljna plovila; ker so še vedno napake in pomanjkljivosti, ki jih je treba odpraviti, tudi v zvezi s sistemom za spremljanje plovil (VMS);
- P. ker je bil dosežen napredek pri oblikovanju profilov pridnenih staležev rib v gvinejski izključni ekonomski coni, zlasti priprava poročila o kampanji za oceno pridnenih staležev v izključni ekonomski coni Gvineje Bissau januarja 2019;
- Q. ker je Gvineja Bissau ena od 13 držav v projektu za boljše regionalno upravljanje ribištva v zahodni Afriki (PESCAO), sprejetega s sklepom Komisije z dne 28. aprila 2017, katerega cilj je med drugim bolje preprečevati nezakoniti, neprijavljeni in neregulirani ribolov in se odzivati nanj, in sicer z izboljšanjem spremljanja in nadzora na nacionalni in regionalni ravni;
- R. ker priporočila, ki jih je Parlament podal v preteklosti, v sedanjem protokolu niso bila v celoti upoštevana;
- S. ker je treba Parlament sproti in izčrpno obveščati v vseh fazah postopkov, povezanih s

protokolom in njegovo obnovitvijo;

1. opozarja na pomen sporazuma o partnerstvu o trajnostnem ribištvu med EU in Gvinejo Bissau, tako za Gvinejo Bissau kot za flote EU, ki delujejo v vodah Gvineje Bissau; poudarja, da je mogoče doseči še večji napredek pri sodelovanju na področju ribištva med EU in Gvinejo Bissau, in ponovno poziva Komisijo, naj stori vse potrebno, da preseže prejšnje protokole o izvajanju tega sporazuma in zagotovi, da bo sporazum tokrat privedel do zadovoljive stopnje sodelovanja lokalnega ribiškega sektorja v globalnem smislu ter v skladu s posameznimi cilji v okviru cilja trajnostnega razvoja OZN št. 14, tj. ohranjati in vzdržno uporabljati oceane, morja in morske vire za trajnostni razvoj;
2. meni, da so bili cilji sporazuma o partnerstvu o trajnostnem ribištvu med EU in Gvinejo Bissau doseženi, vendar različno uspešno: čeprav je po eni strani sporazum ponudil in zagotovil znatne ribolovne možnosti za plovila EU na ribolovnem območju Gvineje Bissau, ki so jih evropski lastniki ladij precej dobro izkoristili, se po drugi strani lokalni ribiški sektor na splošno ni dovolj oziroma zadovoljivo razvil;
3. poudarja, da Protokol v členu 3 vsebuje klavzulo o nediskriminaciji, na podlagi katere naj bi bila Gvineja Bissau zavezana, da drugim tujim flotam, ki opravljajo dejavnosti na njenem ribolovnem območju in katerih plovila z enakimi lastnostmi lovijo iste vrste, ne bo zagotavljala ugodnejših tehničnih pogojev; poziva Komisijo, naj pozorno spremlja ribiške sporazume EU s tretjimi državami, ki so na ribolovnem območju Gvineje Bissau;
4. pozdravlja prispevek plovil EU k prehranski varnosti z neposrednim iztovarjanjem v skladu s poglavjem V Priloge k Protokolu v korist lokalnim skupnostim in za spodbujanje notranje trgovine z ribami in uživanja rib;
5. meni, da prehod na upravljanje ribolovnih možnosti (od upravljanja ribolovnega napora do celotnega dovoljenega ulova) predstavlja izziv za ta protokol; poziva Komisijo in Gvinejo Bissau, naj začneta brez odlašanja spodbujati ustrezen in učinkovit prehod, ki bo varoval potrebno zanesljivost in učinkovitost sistema ERS ter obdelave podatkov o ulovu;
6. se strinja, da je treba doseči znatni napredek pri razvoju gvinejskega ribiškega sektorja, vključno z ribiško industrijo in povezanimi dejavnostmi, ter poziva Komisijo, naj stori vse potrebno za doseg tega cilja, vključno z morebitno revizijo in okrepitevijo dela sporazuma, ki se nanaša na sektorsko podporo, ter povečanjem stopnje črpanja finančnih sredstev;
7. meni, da sporazum o partnerstvu o trajnostnem ribištvu med EU in Gvinejo Bissau ne bo dosegel svojih ciljev, če ne bo pripomogel k vzpostavitvi sistema upravljanja za trajnostno, dolgoročno izkoriščanje njenih ribolovnih virov; meni, da je nadvse pomembno ravnati v skladu z določbami iz Protokola, ki se nanašajo na sektorsko podporo, da bo Protokol prispeval k polnemu izvajanju nacionalne strategije za ribištvo in modro gospodarstvo; meni, da so prednostna področja za podporo EU v zvezi s tem mobilizacija potrebne tehnične in finančne pomoči za:
 - a. krepitev institucionalne zmogljivosti, zlasti regionalnih in globalnih strategij za upravljanje ribištva, da se upoštevajo kumulativni učinki različnih ribiških

sporazumov držav v regiji;

- b. podpiranje krepitve zaščitene morske območij, da bi prešli k integriranemu upravljanju ribolovnih virov;
 - c. razvoj ključne infrastrukture za ribištvo in z njim povezane dejavnosti, kot so pristanišča (tako industrijska in obrtna), mesta za iztovarjanje, skladiščenje in predelavo rib, trgi, strukture distribucije in trženja ter laboratoriji za analizo kakovosti, da bi se iztovorilo več rib, ulovljenih v vodah Gvineje Bissau;
 - d. krepitev zmogljivosti lokalnih gospodarskih subjektov v ribiškem sektorju s podpiranjem organizacij ribičev;
 - e. usposabljanje ribičev;
 - f. podpiranje malega ribolova;
 - g. prispevanje k dobremu ekološkemu stanju morskega okolja, zlasti s podpiranjem lokalnih akterjev pri pobiranju odpadkov in ribolovnega orodja;
 - h. priznavanje in krepitev vloge žensk in mladih pri ribolovu ter boljšo vključitev te vloge s podpiranjem določanja ustreznih pogojev v ta namen;
8. poziva Komisijo in države članice, naj v okviru svojih politik sodelovanja in uradne razvojne pomoči upoštevajo, da bi se morala Evropski razvojni sklad (ERS) in sektorska podpora, ki se zagotovi v okviru Sporazuma o partnerstvu o trajnostnem ribištvo med EU in Gvinejo Bissau, dopolnjevati in biti povsem usklajena, da bi okrepili lokalni ribiški sektor;
9. je zaskrbljen, ker je na zahodnoafriški obali vse več obratov za ribjo moko in olje, katerim se prav tako dobavljajo ribe iz vod Gvineje Bissau; poudarja, da je ribolov za krmo v nasprotju z načelom trajnosti in zagotavljanjem beljakovinskih virov lokalni skupnosti; pozdravlja povečanje pristaniških zmogljivosti in zmogljivosti za iztovarjanje v Gvineji Bissau, hkrati pa je zaskrbljen, da utegne temu slediti gradnja novih obratov za ribjo moko;
10. poziva Komisijo in oblasti Gvineje Bissau, naj tesneje sodelujejo in določijo pogoje za izvoz ribiških proizvodov iz Gvineje Bissau v EU, zlasti kar zadeva preverjanje zahtevanih higienskih pogojev in certificiranje analiznega laboratorija (CIPA), da se bo odpravila sedanja prepoved, spodbudil razvoj lokalnega ribiškega sektorja in torej dosegel napredek pri doseganju ciljev sporazuma o partnerstvu o trajnostnem ribištvo;
11. poudarja, da je treba povečati prispevek sporazuma o partnerstvu o trajnostnem ribištvo k lokalnemu ustvarjanju novih neposrednih in posrednih delovnih mest, naj si bo na plovilih, ki delujejo na podlagi sporazuma, ali v ribolovnih dejavnostih, tako na začetku kot na koncu dobavne verige; meni, da lahko imajo države članice pri doseganju tega cilja ključno vlogo in lahko dejavno sodelujejo pri krepitvi zmogljivosti in usposabljanju;
12. želi spomniti na edinstvenost gvinejskih morskih in obalnih ekosistemov, kot so gozdovi mangrov, ki delujejo kot rastišča za ribolovne vire in zahtevajo namenske ukrepe za zaščito in obnovo biotske raznovrstnosti;

13. meni, da bi bilo treba zbrati informacije o koristih, ki jih izvajanje protokola prinaša lokalnemu gospodarstvu (na primer zaposlovanje, infrastruktura, socialne izboljšave);
14. meni, da je treba izboljšati količino in kakovost podatkov o celotnem ulovu (ciljni ribolov in prilov), o stanju ohranjenosti ribolovnih virov na ribolovnem območju Gvineje Bissau ter na splošno o vplivu sporazuma o partnerstvu o trajnostnem ribištvu na ekosisteme ter da si je treba prizadevati za razvoj zmogljivosti Gvineje Bissau za pridobivanje teh podatkov; poziva Komisijo, naj pomaga zagotoviti, da bodo lahko organi, pristojni za nadzor nad izvajanjem sporazuma, t.j. skupni odbor in skupni znanstveni odbor, delovali nemoteno, ob sodelovanju združenj obrtnih ribičev, združenj delavk v ribiškem sektorju, sindikatov, predstavnikov obalnih skupnosti in organizacij civilne družbe Gvineje Bissau;
15. meni, da je treba resnično izboljšati zbiranje podatkov o ulovu v Gvineji Bissau; poleg tega poziva k izboljšanju prenosa podatkov, ki se pridobijo iz sistemov VMS na plovilih EU afriškimi organom prek države zastave; poziva k boljši interoperabilnosti podatkovnih sistemov;
16. poziva k objavi poročil o ukrepih, podprtih s sektorsko podporo, da se poveča preglednost;
17. meni, da bi bilo treba za zagotovitev trajnosti virov, kot določa Protokol, v primeru zaprtja ribolova ali uvedbe omejitev ribolova najprej poskrbeti za lokalne ribolovne potrebe na podlagi zanesljivega znanstvenega mnenja;
18. poudarja pomen zahteve glede presežka za plovila Unije, ki lovijo ribe v vodah tretjih držav;
19. se strinja, da je treba za izboljšanje trajnosti ribolovnih dejavnosti izboljšati upravljanje, nadzor in spremljanje ribolovnega območja Gvineje Bissau ter se boriti proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu, med drugim tudi z okrepitevijo spremljanja plovil (prek sistema VMS);
20. poziva k vključitvi določb o preglednosti, na podlagi katerih bi bilo treba objaviti vse sporazume z državami ali zasebnimi subjekti, s katerimi se tujim plovilom odobri dostop do izključne ekonomske cone Gvineje Bissau;
21. poudarja, kako pomembno je, da se ribolovne možnosti na podlagi sporazuma o partnerstvu o trajnostnem ribištvu dodeljujejo po načelu enakosti, uravnoveženosti in preglednosti;
22. poudarja, da je iztovarjanje rib v pristaniščih Gvineje Bissau pomembno, saj prispeva k lokalnim predelovalnim dejavnostim in prehranski varnosti, in sicer z vidika raznovrstnosti in kakovosti;
23. poziva Komisijo, naj Parlamentu posreduje zapisnike in sklepe sej skupnega odbora, večletni sektorski program iz člena 5 Protokola in rezultate njegovih letnih ocen, informacije o usklajevanju tega programa s strateškim načrtom za razvoj ribištva Gvineje Bissau (2015–2020), zapisnike in sklepe sej skupnega znanstvenega odbora ter informacije o nezakonitem, neprijavljenem in nereguliranem ribolovu v gvinejski izključni ekonomski coni, vključitvi gospodarskih subjektov EU v gvinejski ribiški sektor (člen 10 Protokola) in preverjanju skladnosti z obveznostmi lastnikov ladij (npr.

v zvezi s prispevkom v naravi, kot je določeno v poglavju V Priloge k Protokolu); poziva Komisijo, naj v zadnjem letu uporabe Protokola in pred začetkom pogajanj za njegovo podaljšanje Parlamentu predloži izčrpno poročilo o njegovem izvajanju;

24. poziva Komisijo in oblasti Gvineje Bissau, naj predložijo podrobnejše informacije o razvoju dejavnosti v regiji, povezanih z ribolovom za krmo;
25. poziva Komisijo, naj priporočila Parlamenta bolje vključi v Sporazum o partnerstvu o trajnostnem ribištvu med EU in Gvinejo Bissau in jih upošteva v postopkih za podaljšanje protokola;
26. naroči svojemu predsedniku, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu in Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic in Gvineje Bissau.